

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 2. februārī
(OR. en)

5809/23

Starpiestāžu lieta:
2023/0017(NLE)

TRANS 29
RELEX 103

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2023. gada 1. februāris

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretāre *Thérèse BLANCHET*

K-jas dok. Nr.: COM(2023) 46 final

Temats: Priekšlikums - PADOMES LĒMUMS par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem Apvienotajā komitejā, kura izveidota ar Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Ukrainu par kravu autopārvadājumiem, un kas attiecas uz Apvienotās komitejas reglamentu un nolīguma darbības turpināšanu

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 46 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 46 *final*

Briselē, 1.2.2023.
COM(2023) 46 final

2023/0017 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem Apvienotajā komitejā, kura izveidota ar Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Ukrainu par kravu autopārvadājumiem, un kas attiecas uz Apvienotās komitejas reglamentu un nolīguma darbības turpināšanu

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis priekšlikums attiecas uz lēmumu, ar kuru nosaka nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem Apvienotajā komitejā, kura izveidota ar 2022. gada 29. jūnijā Lionā parakstīto Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Ukrainu par kravu autopārvadājumiem¹ (turpmāk “nolīgums”), un kas attiecas uz

- Apvienotās komitejas reglamenta pieņemšanu saskaņā ar nolīguma 7. panta 6. punktu;
- nolīguma darbības turpināšanu saskaņā ar tā 7. panta 2. punktu.

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2.1. Nolīguma kopsavilkums

Nolīguma mērķis ir, ņemot vērā Krievijas nelikumīgo agresiju pret Ukrainu un būtiskos traucējumus, ko tā rada visiem transporta veidiem Ukrainā, pagaidu kārtā atvieglot kravu autopārvadājumus starp Ukrainu un Eiropas Savienību un caur to, piešķirot papildu tiesības preču tranzītam un autopārvadājumiem maršrutos starp Ukrainu un ES. Tas ietver arī pasākumus nolūkā atvieglot autovadītāju dokumentu atzīšanu. Patlaban nolīgumu piemēro līdz 2023. gada 30. jūnijam.

Lai uzraudzītu un pārraudzītu nolīguma piemērošanu un īstenošanu, tika izveidota Apvienotā komiteja. Tā jo īpaši lemj par reglamenta pieņemšanu un nolīguma darbības turpināšanu. Attiecībā uz nolīguma darbības turpināšanu Apvienotā komiteja pieņem lēmumu ne vēlāk kā trīs mēnešus pirms nolīguma termiņa beigām, t. i., vēlākais 2023. gada 31. martā. Saskaņā ar nolīguma 7. panta 5. punktu Apvienotā komiteja lēmumus pieņem vienprātīgi.

2.2. Nolīguma pārraudzība

Ar nolīguma 7. panta 1. punktu tika ieviests pienākums pārraudzīt nolīguma darbību un jo īpaši periodiski pārskatīt tā darbību attiecībā pret tā mērķiem. Šajā sakarā Ukrainas iestādes ir sniegušas Komisijai datus par šā nolīguma īstenošanu. Šie dati galvenokārt attiecas uz 2022. gada trešo ceturksni, t. i., uz nolīguma piemērošanas pirmajiem trim mēnešiem, un liecina par turpmāk minēto.

- **Nolīgums ir sekmīgi veicinājis Ukrainas lauksaimniecības preču eksportu, izmantojot solidaritātes joslas.** Līdz 2022. gada 1. augustam solidaritātes joslas bija vienīgie tirdzniecības koridori, kas Ukrainai bija pieejami lauksaimniecības produktu eksportam. Pirmajā piemērošanas mēnesī (2022. gada jūlijā) nolīgums ļāva eksportēt gandrīz pusmiljonu tonnu Ukrainas lauksaimniecības preču — tas ir ievērojams pieaugums salīdzinājumā ar 320 000 tonnām, kas eksportētas 2022. gada jūnijā.
- Kopš 2022. gada 1. augusta Melnās jūras graudu iniciatīva ir arī veicinājusi Ukrainas graudu, eļļas augu sēkļu un saistītu produktu eksportu no trim Ukrainas Melnās jūras ostām. **Tomēr nolīgums ir papildinājis eksportu pa Melno jūru un tādējādi veicinājis globālo nodrošinātību ar pārtiku un atbalstījis Ukrainas ekonomiku.** Lauksaimniecības produktu eksports pa autoceļiem ir turpinājies pieaugt pat pēc

¹ OV L 179, 6.7.2022., 4. lpp.

Melnās jūras graudu iniciatīvas sākuma, 2022. gada oktobrī sasniedzot 640 000 tonnas.

- **Nolīgums ir atvieglojis citu Ukrainas preču eksportu, uz kurām neattiecas Melnās jūras graudu iniciatīva.** Minētā iniciatīva attiecas tikai uz graudiem, eļļas augu sēklām un saistītiem produktiem. Tādējādi nolīgums ir ļāvis eksportēt citas lauksaimniecības preces, piemēram, mājputnu gaļu un augļus. 2022. gada jūlijā, augustā un septembrī lauksaimniecības preces, kas neietilpst Melnās jūras graudu iniciatīvas darbības jomā, veidoja gandrīz pusi no visa lauksaimniecības preču eksporta pa autoceļiem.
- Nolīgums ir arī atvieglojis tādu nelauksaimniecisko preču eksportu, jo īpaši rūpniecības ražojumu eksportu, kurus nevar eksportēt saskaņā ar Melnās jūras graudu iniciatīvu. Nelauksaimnieciskais eksports pa autoceļiem 2022. gada jūnijā, jūlijā un augustā nodrošināja Ukrainas uzņēmumiem ieņēmumus vairāk nekā 1,6 miljardu USD apmērā, sniedzot tik ļoti nepieciešamo atbalstu Ukrainas ekonomikai.
- Turklāt joprojām pastāv daudzas neskaidrības par Melnās jūras graudu iniciatīvu, kuras ilgums arī ir ierobežots (2022. gada 18. novembrī pagarināts vēl par 120 dienām). Pārbaudēs ir ziņots arī par vājamajām vietām, mudinot daudzas ieinteresētās personas paļauties nevis uz iniciatīvu, bet uz solidaritātes joslām, tostarp autotransportu. Šajā kontekstā **nolīgums nodrošina drošības tīklu Ukrainas lauksaimniekiem un uzņēmumiem, kā arī globālo nodrošinātību ar pārtiku.**
- Ar nolīgumu ir arī atļauts Ukrainas (gan lauksaimniecības, gan nelauksaimniecisko) preču tranzīts pa autoceļiem caur ES uz trešām valstīm. 2022. gada jūlijā, septembrī un augustā nolīgums ļāva uz trešām valstīm eksportēt Ukrainas preces vairāk nekā 1 miljarda USD vērtībā, tādējādi Ukrainas ekonomikai radot papildu ienākumu avotu.
- Tajā pašā laikā **nolīgums ir palīdzējis Ukrainai importēt tai vajadzīgās preces, piemēram, pārtiku, humāno palīdzību un enerģiju.** Piemēram, Rumānija izveidoja īpašus kravas automobiļu konvojus, lai Ukrainai piegādātu tik ļoti nepieciešamo degvielu.
- **Nolīgums ir arī ievērojami kalpojis ES interesēm.** Eksports no dalībvalstīm uz Ukrainu ir palielinājies par 38,3 %, ja salīdzinām laikposmu no 2022. gada aprīļa līdz jūnijam pirms nolīguma parakstīšanas (4222 miljoni USD) un laikposmu no 2022. gada jūlija līdz septembrim tūlīt pēc nolīguma parakstīšanas (5849 miljoni USD). Eksports pa autoceļiem no ES uz Ukrainu joprojām ir lielāks nekā Ukrainas imports uz ES pa autoceļiem. Komisija cieši uzrauga importa ietekmi uz ES tirgiem.
- Ar nolīgumu Ukrainas pārvadātājiem piešķirto tiesību rezultātā Ukrainas autopārvadātāju veikto autopārvadājumu skaits pa ES autoceļiem ir palielinājies par aptuveni 40 %. Precīzāk, 2021. gada jūlijā, augustā un septembrī pa ES autoceļiem bija notikuši 106 641 Ukrainas pārvadātāju autopārvadājumi salīdzinājumā ar 152 534 pārvadājumiem 2022. gada jūlijā, augustā un septembrī, un tas ir pieaugums par 43 %.
- Nolīgums ir arī ievērojami samazinājis slogu Ukrainas transporta nozarei un valsts iestādēm saistībā ar administratīvajām formalitātēm, kas attiecas uz atļauju izsniegšanu. Tas ir arī devis vidēja termiņa perspektīvu šai nozarei un ļāvis labāk plānot tās darbību.

- Nolīgums ir ļāvis dalībvalstu iestādēm piekļūt vadītāja apliecību pārbaudes sistēmai un ievērojami uzlabojis cīņu pret krāpšanu un viltošanu. Joprojām tiek veiktas darbības nolūkā ieviest digitālo vadītāju apliecību un profesionālās kompetences sertifikātu verificācijas rīkus.

2.3. Apvienotā komiteja

Ar nolīguma 7. pantu tika izveidota Apvienotā komiteja, kura uzrauga un pārrauga nolīguma piemērošanu un īstenošanu, kā arī periodiski pārskata tā darbību attiecībā pret nolīguma mērķiem. Saskaņā ar šo noteikumu Apvienoto komiteju veido pušu pārstāvji. Tajā lēmumus pieņem vienprātīgi, un tie ir saistoši pusēm.

Saskaņā ar 7. panta 2. punktu Apvienoto komiteju sasauc ne vēlāk kā trīs mēnešus pirms nolīguma termiņa beigām, lai novērtētu un lemtu par vajadzību turpināt nolīguma darbību, kā arī par turpināšanas ilgumu.

Saskaņā ar nolīguma 7. panta 6. punktu Apvienotajai komitejai ir jāpieņem reglaments.

2.4. Paredzētais Apvienotās komitejas akts attiecībā uz tās reglamentu

Pirmās sanāksmes laikā Apvienotajai komitejai ir saskaņā ar nolīguma 7. panta 5. punktu un 7. panta 6. punktu jāpieņem lēmums par Apvienotās komitejas reglamenta pieņemšanu. Tā nolūks kalpot par pamatu Apvienotās komitejas organizācijai un darbībai, lai tādējādi nodrošinātu nolīguma pienācīgu īstenošanu.

2.5. Paredzētais Apvienotās komitejas akts attiecībā uz nolīguma darbības turpināšanu

Pirmās sanāksmes laikā Apvienotajai komitejai ir saskaņā ar nolīguma 7. panta 2. punktu un 7. panta 5. punktu jāpieņem lēmums par nolīguma darbības turpināšanu līdz 2025. gada 31. decembrim.

Pagarināšanas iemesli ir daudzējādi:

- Pirmkārt, nolīguma uzraudzība ir parādījusi, ka tam ir bijusi būtiska nozīme solidaritātes joslu kontekstā, tādējādi nodrošinot Ukrainas lauksaimnieku izdzīvošanu un arī veicinot pārtikas nodrošinājumu pasaulē. Lai gan Ukrainas Melnās jūras ostas joprojām nebija pieejamas, nolīgums atviegloja Ukrainas graudu, eļļas augu sēkļu un saistīto produktu eksportu pa autoceļiem. Kopš Melnās jūras graudu iniciatīvas izveides Ukrainas graudu eksports pa autoceļiem ir turpinājies pieaugt, tādējādi vēl vairāk papildinot eksportu pa Melno jūru.
- Otrkārt, nolīgums ir atvieglojis Ukrainas nelauksaimniecisko preču eksportu, uz kurām neattiecas Melnās jūras graudu iniciatīva. Tādējādi tas ir palīdzējis saglabāt Ukrainas ekonomiku.
- Treškārt, nolīgums ir atvieglojis ES eksportu uz Ukrainu un tādējādi sniedzis labumu ES. Tas ir ļāvis Ukrainai no ES importēt tai vajadzīgās preces, jo īpaši tik ļoti nepieciešamo enerģiju un humāno palīdzību.
- Ceturtkārt, nolīgums nav radījis Ukrainas autopārvadātāju skaita krasu pieaugumu uz ES ceļiem. ES pārvadātāji joprojām nevēlas doties uz Ukrainu, jo pārvadājumus Ukrainas teritorijā ES apdrošināšanas sabiedrības visbiežāk neapdrošina un ES autovadītāji acīmredzamu iemeslu dēļ uz Ukrainu doties atsakās. Tāpēc nolīgums

nerada konkurences apdraudējumu ES pārvadātājiem, un tas, visticamāk, nemainīsies laikposmā, uz kuru tiek ierosināts pagarinājums.

- Piektkārt, nolīgums būtu jāsaprot arī kā elements, kas veicinās Ukrainas atjaunošanu, kad tai pienāks laiks, proti, tad, kad Krievijas agresīvais karš pret šo valsti būs beidzies.

Tādēļ nolīguma pagarināšana ir jāsaprot kā atbilde Eiropadomei, kura 2022. gada 20. un 21. oktobra sanāksmē aicināja “Eiropas Savienību turpināt uzlabot visu solidaritātes joslu efektivitāti”, jo tās “ir ļāvušas eksportēt ievērojamu daudzumu Ukrainas kultūraugu, lauksaimniecības produktu un mēslošanas līdzekļu uz valstīm, kurām tas visvairāk nepieciešams”².

Nolīguma darbība ir jāturpina līdz 2025. gada 31. decembrim, jo nosacījumi, kas pamato sākotnējā nolīguma noslēgšanu, joprojām ir noteicoši un, iespējams, tādi būs vēl kādu laiku. Krievijas agresija pret Ukrainu kļūst intensīvāka, un lielākā daļa novērotāju tuvākajā nākotnē neparedz šīs agresijas izbeigšanu. Tas nozīmē arī to, ka jūras transports caur Melnās jūras ostām joprojām ir ļoti nestabils. Ar ANO vadīto Melnās jūras graudu iniciatīvu ir panākts daļējs risinājums. Tomēr šīs iniciatīvas paplašināšana pati par sevi nav skaidra, un tās darbības joma pagaidām attiecas tikai uz lauksaimniecības produktiem un mēslojumu. Militārās operācijas Ukrainā tās austrumu un dienvidu flangā un ar tām saistītā transporta infrastruktūras iznīcināšana attiecīgajās teritorijās tuvākajā nākotnē joprojām būs ierobežojošs faktors, kas kavēs Ukrainas eksportu uz tās tradicionālajiem tirgiem.

Visbeidzot, nolīguma pagarināšana ļaus turpināt atbalsta sniegšanu ES dalībvalstu kompetentajām iestādēm cīņā pret krāpšanu un viltošanu.

3. NOSTĀJA, KAS JĀIENĒM SAVIENĪBAS VĀRDĀ

Tādēļ nostājai, kas jāienēm Savienības vārdā, vajadzētu būt vērstai uz to, lai atbalstītu šim priekšlikumam pievienotā Apvienotās komitejas lēmuma projekta pieņemšanu.

4. JURIDISKAIS PAMATS

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā paredzēti Padomes lēmumi, ar kuriem nosaka “nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu”.

Jēdziens “lēmumi ar juridiskām sekām” ietver aktus, kam ir juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām, kuras reglamentē attiecīgo struktūru. Tas ietver arī instrumentus, kas nav saistoši saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, bet kas “var būtiski ietekmēt Savienības likumdevēja pieņemtā tiesiskā regulējuma saturu”.

Apvienotā komiteja ir struktūra, kas izveidota ar nolīgumu, proti, Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Ukrainu par kravu autopārvadājumiem.

Lēmums, kuru Apvienoto komiteju aicina pieņemt, ir akts, kuram ir juridiskas sekas. Pirmkārt, paredzētais akts par Apvienotās komitejas reglamenta pieņemšanu būs saistošs saskaņā ar starptautiskajām tiesībām atbilstīgi nolīguma 7. panta 5. un 6. punktam. Otrkārt,

² Eiropadomes 2022. gada 20. un 21. oktobra sanāksmes secinājumi; 15. punkts; EUCO 31/22, 21.10.2022.

paredzētais akts par nolīguma termiņa pagarināšanu arī būs saistošs saskaņā ar starptautiskajām tiesībām atbilstīgi nolīguma 7. panta 2. un 5. punktam.

Paredzētais akts nepapildina un negroza nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu. Tāpēc ierosinātā Padomes lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts.

Lēmumam, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no tā, kāds mērķis un saturs ir paredzētajam aktam, attiecībā uz kuru Savienības vārdā tiek ieņemta nostāja. Ja paredzētajam aktam ir divi mērķi vai divi komponenti, no kuriem viens ir klasificējams kā galvenais, bet otrs ir pakārtots, lēmums saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu jābalsta uz viena materiālā juridiskā pamata, proti, tā, kas nepieciešams galvenajam vai dominējošajam mērķim vai komponentam.

Paredzētā akta galvenais mērķis un saturs attiecas uz autotransportu.

Ierosinātā lēmuma materiālais juridiskais pamats ir LESD 91. pants.

5. PAREDZĒTĀ AKTA PUBLICĒŠANA

Ir lietderīgi Apvienotās komitejas lēmumu pēc tā pieņemšanas publicēt *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem Apvienotajā komitejā, kura izveidota ar Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Ukrainu par kravu autopārvadājumiem, un kas attiecas uz Apvienotās komitejas reglamentu un nolīguma darbības turpināšanu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 91. pantu, lasot to saistībā ar 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Savienība Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Ukrainu par kravu autopārvadājumiem³ (“nolīgums”) parakstīja un provizoriski piemēro no 2022. gada 29. jūnija.
- (2) Ar nolīguma 7. panta 1. punktu tika izveidota Apvienotā komiteja, kura uzrauga un pārrauga nolīguma piemērošanu un īstenošanu, kā arī periodiski pārskata tā darbību attiecībā pret nolīguma mērķiem.
- (3) Apvienotajai komitejai ir jāpieņem reglaments.
- (4) Kā noteikts nolīguma 6. panta 1. punktā, nolīgums ir piemērojams līdz 2023. gada 30. jūnijam. Taču Apvienoto komiteju sasauc ne vēlāk kā trīs mēnešus pirms nolīguma termiņa beigām, lai novērtētu un lemtu par vajadzību turpināt nolīguma darbību.
- (5) Lai Eiropas Savienība un Ukraina varētu turpināt gūt labumu no pozitīvās ietekmes, ko rada nolīgums par kravu autopārvadājumu atvieglošanu starp Ukrainu un Eiropas Savienību un caur to, un lai Krievijas agresīvā kara pret Ukrainu kontekstā nodrošinātu labi funkcionējošas solidaritātes joslas, nolīgums būtu jāpagarina līdz 2025. gada 31. decembrim.
- (6) Lai nodrošinātu nolīguma pareizu īstenošanu, būtu jāpieņem Apvienotās komitejas reglaments.
- (7) Tādēļ Apvienotajai komitejai ir jāpieņem lēmums par reglamenta izveidošanu un vajadzību turpināt nolīguma darbību, tostarp turpināšanas ilgumu.
- (8) Tādēļ, ņemot vērā to, ka attiecīgie lēmumi Savienībai būs saistoši, ir lietderīgi noteikt nostāju, kas Savienības vārdā ir jāieņem Apvienotajā komitejā attiecībā uz reglamenta pieņemšanu un nolīguma darbības turpināšanu,

³ OV L 179, 6.7.2022., 4. lpp.

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostāja, kas Savienības vārdā jāieņem Apvienotajā komitejā, kura izveidota ar Nolīguma starp Eiropas Savienību un Ukrainu par kravu autopārvadājumiem (“nolīgums”) 7. pantu, un kas attiecas uz Apvienotās komitejas reglamenta pieņemšanu un nolīguma darbības turpināšanu, tostarp tās ilgumu, pamatojas uz Apvienotās komitejas lēmuma projektu, kurš pievienots šim lēmumam.

Savienības pārstāvji Apvienotajā komitejā par nelielām izmaiņām Apvienotās komitejas lēmuma projektā var vienoties bez Padomes papildu lēmuma.

2. pants

Apvienotās komitejas lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*